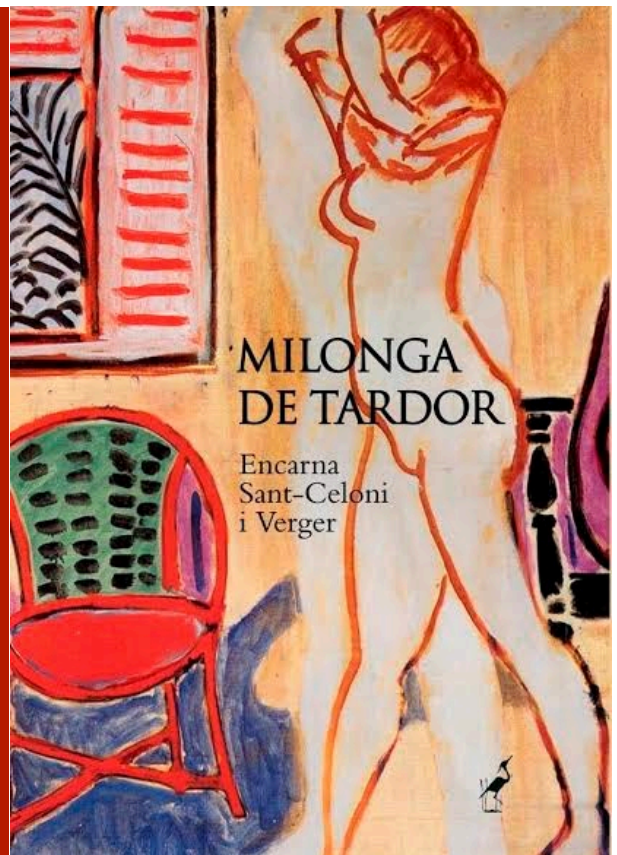

L' ENTREVISTA

30 de setembre de 2014

Ens plau recomanar-vos la darrera novel·la de l'escriptora valenciana Encarna Sant-Celoni. Dona passional, compromesa i enamorada tant de "la dona" com de les paraules. Encarna Sant-Celoni estima, cuida, conrea i eleva la llengua catalana com només ho saben fer les millors amants. Llegir-la és aprendre'n.

“Milonga de tardor”

El projecte de Encarna Sant-Celoni. Escriptora
per Roser Atmetlla

Qüestionari Promoartyou

1. Quants anys fa que et dediques a l'escriptura?

Sent-ne conscient, des de mitjan dels setanta, conreant poesia. Em vaig estrenar en narrativa el 1982, amb el conte *Afalaga de mar*.

2. D'on et ve l'impuls d'escriure?

De la necessitat de saber com em sent respecte al món.

3. Reconeixes la influència directa d'altres escriptores/rs en la teva obra?

Ausades que sí. Ausiàs March, Isak Dinesen, Djuna Barnes, Pere Calders...

4. Com a escriptora, quin creus que és el teu punt fort?

La narrativa breu, des del nanoconte fins al relat llarg.

5. Si tornessis a néixer, què series?

Música, etimòloga o, per què no, escriptora.

6. Et sembla que els artistes podem aportar alguna cosa a la societat, al món on vivim?

I tant, però hi ha massa interessos creats que ho dificulten.

7. Pel que fa a l'art d'escriure, què li falta a aquest país?

Menys intermediaris, més ovaris i menys por al risc.

Encarna, parla'ns ara del teu projecte, la teva darrera novel·la

– Què és “Milonga de tardor”?

– Una novel·la difícil d'encasellar. És romàntica i existencialista, és d'iniciació i d'intriga, és eròtica i introspectiva, i té tocs de poesia, d'humor, de dietari, de feminisme, de crítica social, de ciència ficció...

– Quin ha estat el procés que has seguit fins arribar a l'obra acabada?

– La idea començà a ballar-me pel cap fa molt molt de temps, però l'estructura era tan complexa que no me'n sortia i vaig acabar deixant-la en el calaix dels mals endreços una bona temporada per dedicar-me a altres projectes. Fa uns cinc-sis anys la vaig recuperar i vaig decidir enfrontar-m'hi de ple i reprendre-la fins a tindre-la enllestida i convertida en el llibre que ara és: una novel·la, al meu parer, sucosa i, pel que es veu, més polièdrica del que em pensava.

– La novel·la se centra en un moment en què la vida d'Erna, la protagonista, sembla estancada pel pes del passat... Veus Erna com un exemple dels conflictes que pateix la dona d'avui?

– Sí i no. Erna és una dona forta i feble, com totes: igual i diferent; amb un passat, és cert, que condiciona el seu present i que sovint la paralitza d'alguna manera a l'hora d'actuar, de prendre decisions, en aparença senzilles. Una dona que, davant del riu que sembla tallar-li el pas, dubta entre creuar-lo o quedar-se a la vora, a mirar com corre l'aigua. I al final s'hi tira de cap i nada a favor i contra corrent; fins i tot, si s'escau, contra ella mateixa.

– En l'aspecte formal, l'obra recull diferents registres estilístics: cartes, dietaris, poesia... i tots giren al voltant d'Erna, ja perquè la descriuen ja perquè formen les diferents maneres que té d'expressar-se. M'ha semblat una manera molt literària de mostrar la complexitat de l'ésser humà... Era aquest l'objectiu?

– Uf! Això és massa per a la carabassa. Bona part de l'acció transcorre en espais tancats (el pis on s'allotja, l'acadèmia on fa classes, els bars que sovinteja...), la gradació argumental és creixent, de lenta a vertiginosa, i la veu narradora que ens hi situa és, intencionadament, omniscient i faceciosa...; jugar amb la diversitat de registres

(i també de dialectes) possibilita que, a més de saber en tot moment què mira, què ol, què tasta, què ou i què palpa Erna, qui llig la novel·la pugui veure Erna des de diferents perspectives i tinga, així, més elements a l'hora de, per exemple, identificar-s'hi o jutjar-la... Erna és un ésser complex; com tu, com jo, com qualsevol...

– La sexualitat femenina és un dels temes centrals de la novel·la?

– Sí, sens dubte, i queda clar des de bon començament. La sexualitat, l'eròtica femenina *per se*, sempre m'ha interessat força, com a dona i com a lesbiana, i l'he feta servir i hi he jugat, implícitament o explícitament, sempre que m'ha plagut i com he volgut al llarg de la meua carrera literària, tant en poesia com en narrativa (sobretot en dues de les meues tres novel·les: Siamangorina i aquesta, Milonga de tardor). A Erna se li pot retraure que li faça tanta por l'amor real, tangible..., perdre-s'hi; però no se la pot titlar de cap manera de 'gata moixa que s'incomoda en sentir parlar de sexe'. Erna té relacions sexuals en el transcurs de la novel·la, i en té bonacosas: amb ella mateixa i amb altres dones, en somnis i en carn i ossos, i fins i tot virtuals.

– El llenguatge que hi utilitzes és molt ric i m'ha fet pensar en la manera en què actualment se'ns va degradant la llengua. En aquest sentit, a quina mena de lector penses que es dirigeix la teua obra?

– M'agradaria dir que a tota mena de lectors, però reconec que de vegades la meua escriptura i el meu ritme literari (la prosòdia, l'ús de metàfores i sentits figurats, les frases fetes...) poden fer que el text resulte un xic massa críptic, i potser també depèn del dialecte de la persona en qüestió. No obstant això, pense que el repte paga la pena i que permet conèixer altres formes d'expressió; ço és, gaudir de com es diu a banda del que es diu.

– I aquest títol –“Milonga de tardor”– tan suggeridor, com se't va acudir?

– El títol provisional era *Bandoneons de tardor*... una mica massa sec i dur per al meu gust que, tot i no fer-me el pes del tot, complia perfectament la seua comesa: al·ludir al tango, la 'banda sonora', digam, de la novel·la. I un dia, en un moment d'inspiració, mentre en corregia les galerades,

se'm va acudir buscar el significat de la paraula 'milonga' i, en trobar-ne tants ('paraula', 'mentida', 'excusa', 'contalla', 'gènere musical', 'cocaïna'...), ho vaig tindre clar.

— **Quins altres llibres has publicat darrerament?**

— El 2004 vaig publicar una col·lecció de contes, *Guarda't dels jocs del destí*, no gaire coneguda i és una llàstima, perquè crec que són bons i divertits; el 2008, l'antologia *Eròtiques i despentinades. Un recorregut de cent anys per la poesia amb veu de dona*, i el 2009 la segona edició d'*Al cor, la quimereta*... I, entretant, diversos contes en reculls col·lectius i publicacions periòdiques, alguns dels quals poden llegir-se en la [meua web de l'AELC](#).

— **També has guanyat uns quants concursos...**

— Efectivament, entre d'altres: el Premi Vila Alaquàs de narrativa curta (1983), amb *La primera misiva, mais ce n'est pas la dernière*; el Premi de narrativa Ciutat de Cullera (1983), amb *Dotze contes i una nota necrològica*; el Premi Gebalcobra de narrativa, Tavernes de la Vallidigna (1985), amb *Defugis*; el Premi de narrativa 25 d'abril de Benissa (1987), amb *Numen entre els escacs*; dues beques Diputació de València (1986 i 1988); una subvenció de la Institució de les Lletres Catalanes (2004), i el XX certamen literari Vila de Puçol (2004), amb *Guarda't dels jocs del destí*.

— **I ets traductora...**

— I tant, i m'encanta, sobretot perquè he tingut la sort de poder triar totes les traduccions literàries que he fet, cosa que m'ha permés no estar subjecta als dictats ni als condicionants d'un encàrrec editorial. Sí, he tingut el plaer de versionar en prosa la *Kalevala*, d'Elias Lönnrot; de traduir al català *Les Mille et Un Quarts d'heure, contes tartares*, de Thomas Simon Gueullette; de cotraduir del danés, amb

Anne Marie Dinesen, i de l'àrab, amb Margarida Castells..., entre d'altres.

— **Tens alguna altra obra en perspectiva?**

Més d'una. Estic acabant d'enllestir una novel·leta de ciència ficció; tinc a mitges la traducció d'una obra teatral francesa del segle XVII i un nou poemari; vull fer una nova col·lecció de contes curts, i pròximament col·laboraré en la traducció d'un nou recull de poetes àrabs clàssiques que encara està en projecte.

— **Pots donar tres raons per les quals recomanaries el teu llibre?**

— La primera ja l'he dita: s'ho passaran bé: per la intriga, el llenguatge i el sexe. Hi trobaran passatges que els poden fer reflexionar tant sobre la situació de la dona o del medi ambient, com sobre l'amor i la mort, encara que sone tòpic. I també perquè els pot resultar atractiu el tractament de la diversitat social i passejar per la València de fa dotze anys, sense metro ni tant de mòbil.

— **Què és el que no t'he preguntat i voldries dir?**

— "Per què una danesa com a protagonista?" Doncs, perquè conec Dinamarca i és una terra que m'encanta i on m'hauria quedat a viure. Crec que és interessant el xoc cultural entre el Nord i el Sud d'Europa que es sobreentén en la novel·la, tot i saber que Erna ja coneixia el País Valencià...; jo mateixa el vaig patir en el seu moment, la primera vegada que vaig visitar Dinamarca, i també l'última vegada –pels canvis–, i m'abellia parlar-ne des de l'altra banda.

Gràcies. Gràcies, Encarna.

Roser Atmetlla

Escriptora i Editora de [Promoartyou](#)

Aquí veiem l'autora i al seu costat, la portada de la segona edició de l'emotiva novel·la "Al cor, la quimereta", en donatge a la seva mare.

